

Β' Παγκόσμιος Πόλεμος

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΟΥΣΑΦΙΡΗΣ & ΣΠΥΡΟΣ ΑΝΤΩΝΗΣ

6^ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ Γ1

Εισαγωγή

- ▶ Ο **Β' Παγκόσμιος Πόλεμος** ήταν παγκόσμιος πόλεμος που διήρκεσε από το 1939 έως το 1945, αν και σχετικές συγκρούσεις ξεκίνησαν από νωρίτερα. Σε αυτόν ενεπλάκη η πλειονότητα των κρατών του τότε κόσμου -συμπεριλαμβανομένων και των μεγάλων δυνάμεων (Η.Π.Α , Ε.Σ.Σ.Δ, Αγγλία, Γαλλία, Γερμανία)- δημιουργώντας τελικά δύο αντίπαλες στρατιωτικές συμμαχίες: τους Συμμάχους και τις δυνάμεις του Άξονα.

Αίτια – Μεσοπόλεμος

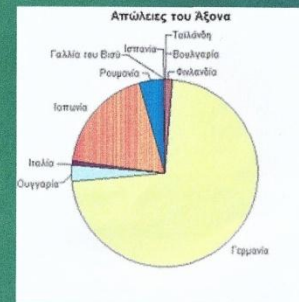
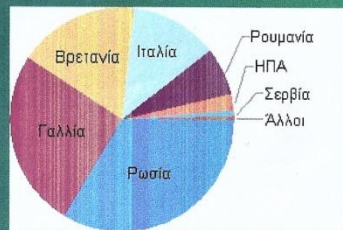
- ▶ Μετά τη λήξη του [Α' Παγκοσμίου Πολέμου](#) οι νικητές επέβαλαν με τη [Συνθήκη των Βερσαλλιών](#) στην ηττημένη Γερμανία σκληρότατους όρους, με σκοπό να τη γονατίσουν οικονομικά. Οι πολεμικές επανορθώσεις που επιβλήθηκαν στη Γερμανία ήταν τόσο υπέρογκες, που δημιούργησαν ένα κύμα αντιδράσεων στον Γερμανικό λαό, που πάντα πίστευε ότι δεν έχασε πραγματικά τον πόλεμο αλλά «προδόθηκε». Παράλληλα, ο κόσμος βρισκόταν σε μία οικονομική κρίση που ξεκίνησε με την κατάρρευση του χρηματιστηρίου της [Νέας Υόρκης](#), η οποία ακολουθήθηκε από μια ταχεία κάμψη της παραγωγής, απασχόλησης και εξωτερικού εμπορίου των [ΗΠΑ](#). Αλυσιδωτά, οι επιπτώσεις ήταν σημαντικές: Το [Ηνωμένο Βασίλειο](#) θέσπισε στη [διάσκεψη της Ουτάβας](#), το σύστημα της προτίμησης στο εμπόριο με κράτη της [Κοινοπολιτείας](#), ενώ η [Φασιστική Ιταλία](#) εφάρμοσε αυστηρούς έλεγχους στην παραγωγή και προχώρησε στη στρατιωτικοποίηση της χώρας.
- ▶ Η απελπισία από την οικονομική κρίση και το αίσθημα, ότι οι Γερμανοί παρεμποδίζονταν, να έχουν όλα αυτά που δικαιούνταν, οδήγησαν σε μια έξαρση του [εθνικισμού](#) και διευκόλυναν την άνοδο στην εξουσία του Εθνικοσοσιαλιστικού κόμματος [NSDAP](#) με αρχηγό τον [Χίτλερ](#). Η πολιτική του Χίτλερ ήταν να αναδημιουργήσει τη Γερμανία αποκτώντας τον αναγκαίο «[ζωτικό χώρο](#)» (Lebensraum) και να κάνει ένα «ξεκαθάρισμα λογαριασμών» με όλους εκείνους, που θεωρούσε, ότι είχαν φέρει τη χώρα στην κακή αυτή κατάσταση. Το τελευταίο, πέρα από τη [Γαλλία](#), περιελάμβανε και τους [Εβραίους](#) και ήταν και το βασικό επιχείρημα του [αντισημιτισμού](#) του.

Αίτια – Μεσοπόλεμος(2)

- ▶ Στο ξεκίνημα της διακυβέρνησής του, ο Χίτλερ βεβαίωνε για τις ειρηνικές διαθέσεις του, αλλά στις 14 Οκτωβρίου 1933 ανακοίνωσε ότι δεν αναγνώριζε πλέον τους περιορισμούς όσον αφορά στους εξοπλισμούς που είχαν επιβληθεί στη Γερμανία και ότι, ταυτόχρονα, αποσυρόταν από την Κοινωνία των Εθνών. Την παραπάνω εξαγγελία συνόδευσε με προσφορά για περιορισμό των εξοπλισμών βάσει διμερούς συμφωνίας με τη Γαλλία, πράγμα που προκάλεσε αβεβαιότητα για τις πραγματικές του προθέσεις. Μετά τη δολοφονία του Αυστριακού Καγκελάριου Ενγκελμπερτ Ντόλφους, εξερράγη στην Αυστρία φιλοχιτλερικό κίνημα και οι κινήσεις του γερμανικού στρατού δημιούργησαν υπόνοιες για ετοιμασίες επέμβασης στην Αυστρία, η οποία τελικά ματαιώθηκε από μια Ιταλική κινητοποίηση.
- ▶ ο 1935 ο Χίτλερ, κατόπιν διενέργειας δημοψηφίσματος μεταξύ του τοπικού πληθυσμού, ανακατέλαβε την περιοχή του Σάαρ, ενώ το Μάρτιο του 1936 επανέλαβε την ενέργειά του και στη Ρηνανία. Το Νοέμβριο του ίδιου έτους συνέπηξε με τον αυτοκράτορα της Ιαπωνίας Χιροχίτο το Γερμανοϊαπωνικό Σύμφωνο. Λίγους μήνες αργότερα (1937) με τη σύμπραξη της Ιταλίας συγκροτήθηκε ο Άξανας Βερολίνου - Ρώμης. Στις 29 Σεπτεμβρίου του 1939 συνήφθη η Συμφωνία του Μονάχου, με την οποία ο ηγέτης των Ναζί πέτυχε την παραχώρηση άδειας των δυτικών συμμάχων να προβεί σε περαιτέρω επεκτατικές διπλωματικές κινήσεις, με αντάλλαγμα την τήρηση ειρηνικής στάσης εκ μέρους του. Όπως αποδείχθηκε όμως πολύ σύντομα, ο Χίτλερ εξαπάτησε τους υπόλοιπους συνέδρους κερδίζοντας ουσιαστικά, περισσότερο χρόνο για την αριότερη προετοιμασία της πολεμικής εκστρατείας που είχε προ πολλού, σχεδιάσει⁶¹ σε βάρος τους.

Διαγράμματα

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

- ▶ Οι επιπτώσεις του Β' Παγκόσμιου πολέμου έγιναν πιο αισθητές στην Ευρώπη.
- ▶ **Οι ανθρώπινες απώλειες** Οι ανθρώπινες απώλειες ήταν θεαματικά περισσότερες από κάθε άλλο πόλεμο. Από τα περίπου 50.000.000 νεκρών και αγνοουμένων, τα 35.000.000 ήταν Ευρωπαίοι, τέσσερις φορές περισσότεροι απ' όσους χάθηκαν στον Α' Παγκόσμιο πόλεμο! Τεράστιος ήταν ο αριθμός των αμάχων θυμάτων. Μόνο η Σοβιετική Ένωση έχασε πάνω 20.000.000 ανθρώπους (το 10% του πληθυσμού της!), από τους οποίους σχεδόν το 60% ήταν άμαχοι. Η Ελλάδα υπολογίζεται ότι έχασε συνολικά περίπου 500.000 ανθρώπους (ενόπλους και άμαχους).
- ▶ **Οι αναγκαστικές μετακινήσεις πληθυσμών** Επίσης, ο πόλεμος προκάλεσε μετακινήσεις περίπου 30.000.000 ανθρώπων. Πολλοί από αυτούς εγκατέλειψαν τα σπίτια τους φοβούμενοι την έλευση ξένων στρατευμάτων. Οι περισσότεροι, όμως, εξαναγκάστηκαν από τους εμπόλεμους να μετακινηθούν για διάφορους λόγους. Στα 1945 αυτοί οι πληθυσμοί συγκροτούσαν ένα τεράστιο, διάσπαρτο ανθρώπινο πλήθος χωρίς κανένα μέσο διαβίωσης.

ΣΥΝΕΠΤΕΙΕΣ

- ▶ Η Σοβιετική Ένωση, έχοντας στη κατοχή της πολλές χώρες που είχε ελευθερώσει από τους Γερμανούς στη κεντρική και ανατολική Ευρώπη όπως η Πολωνία, η Βουλγαρία, η Ουγγαρία, η Τσεχοσλοβακία, η Ρουμανία, η Αλβανία και η Ανατολική Γερμανία τις μετέτρεψε σε σοσιαλιστικές δημοκρατίες. Οι απώλειες σε ανθρώπινες ζωές στη Σοβιετική Ένωση ήταν τεράστιες. Περίπου 40 εκατομμύρια ζωές χάθηκαν από τις οποίες τα 9 εκατομμύρια στις συμπλοκές ενώ τα υπόλοιπα θύματα αφορούν θανάτους κυρίως αμάχων από πείνα, ασθένειες, αιχμάλωτους σε Γερμανικές φυλακές και στρατόπεδα συγκέντρωσης και μαζικές εκτελέσεις. Χρειάστηκαν περίπου 30 χρόνια ώστε ο πληθυσμός να φτάσει τα πριν-το-πόλεμο επίπεδα. Το 30% της οικονομίας και το 1/4 της παραγωγής είχε καταστραφεί. Για να ανοικοδομηθεί η χώρα, η κυβέρνηση δέχτηκε οικονομική βοήθεια από τη Βρετανία και την Σουηδία, αλλά όχι και από τις Ηνωμένες Πολιτείες στα πλαίσια του Σχεδίου [Μάρσαλ](#). Επιπλέον, υποχρέωσε τις κατεχόμενες από αυτή χώρες της Ανατολικής Ευρώπης να της προμηθεύουν μηχανήματα και πρώτες ύλες.

ΕΥΝΕΠΙΕΙΣ

- ▶ Αναλυτικότερα, η κατάσταση των μεγαλύτερων χωρών που έλαβαν μέρος στον πόλεμο ήταν η εξής:
- ▶ Η Γερμανία εδαφικά επέστρεψε τη περιοχή της Alsace-Lorraine στη Γαλλία, που την κατείχε από το 1871 μετά το τέλος του Γαλλο-Πρωσικού πολέμου ενώ η [Σουηδία](#) επέστρεψε στη Τσεχοσλοβακία. Το υπόλοιπο της χώρας χωρίστηκε σε 4 ζώνες κατοχής σύμφωνα με το Συμβούλιο Ελέγχου των [Συμμάχων](#). Το 1949, οι δυτικές ζώνες κατοχής σχημάτισαν την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, ενώ η Σοβιετική ζώνη ίδρυσε την Ανατολική Γερμανία. Η Αυστρία αποκόπηκε από τη Γερμανία, χωρίστηκε κι αυτή σε 4 ζώνες κατοχής, αλλά ενώθηκε ξανά το 1955 ως Δημοκρατία της Αυστρίας.
Η Γερμανία πλήρωσε αποζημιώσεις στην Βρετανία, στη Γαλλία και στη Σοβιετική Ένωση κυρίως μέσω αναγκαστικής εργασίας, διάλυσης της γερμανικής βιομηχανίας και μεταφοράς τεχνολογίας. Το επίπεδο ζωής των Γερμανών μειώθηκε, ακόμα και κάτω από αυτό της Μεγάλης Κρίσης.
Άμεσα μετά τον πόλεμο, οι [Σύμμαχοι](#) συμφώνησαν ότι καμία βοήθεια δεν θα προσφερόταν στη Γερμανία, φροντίζοντας μόνο την αποφυγή της πείνας του γερμανικού πληθυσμού. Ακόμα και ο [Ερυθρός Στρατός](#) είχε εντολή αρχικά να μην παράσχει ανθρωπιστική βοήθεια στη χώρα, κάτι που όμως άλλαξε στο τέλος του 1945.
Οι [Σύμμαχοι](#) φρόντισαν για τον άμεσο αφοπλισμό της Γερμανίας, καθώς και την αποβιομηχάνισή της. Το 1946 η Γερμανία υπέγραψε την καταστροφή 1.500 βιομηχανικών μονάδων. Σκοπός των [Συμμάχων](#) ήταν να μειωθεί η παραγωγή στη βαρέα βιομηχανία κατά 50% σε σχέση με το πριν τον πόλεμο επίπεδο. Ωστόσο, μετά το 1947 ο πρόεδρος [Τρούμαν](#) επισήμανε πως η ευημερία της Ευρώπης απαιτεί μια σταθερή και παραγωγική Γερμανία, δίνοντας έτσι τη δυνατότητα στη Γερμανία να δεχθεί τους πρώτους πόρους του [Σχεδίου Μάρσαλ](#) για την ανοικοδόμησή της.

Βιβλιογραφίες

- ▶ https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%92%CE%84_%CE%A0%CE%B1%CE%B3%CE%BA%CF%8C%CF%83%CE%BC%CE%B9%CE%BF%CF%82_%CE%A0%CF%8C%CE%BB%CE%B5%CE%BC%CE%BF%CF%82
- ▶ <http://www.ww2.gr/index.php?option=articles&id=718>
- ▶ <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-C105/65/525,1867/>